Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 14. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го СІЧНЯ (JANUARY) 1957. ЦЕНТІВ 10 CENTS No. 14. VOL. LXIV.

РОКОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ — НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО В БАГАТЬОХ СТЕЙТАХ І МІСТАХ АМЕРИКИ!

МОЛИТВАМИ ЗА УКРАЇНУ В КОНҐРЕСІ, ОФІЦІЙНИМИ ПРОКЛЯМАЦІЯМИ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ В БАГАТЬОХ СТЕЙТАХ І МІСТАХ ТА УКРАЇНСЬКИМИ ПРАПОРАМИ НА УРЯДОВИХ БУДИНКАХ ВІДЗНАЧАЄ АМЕРИКА РОКОВИНИ 22-го СІЧНЯ

Вашингтон. — З нагоди роковин української державної Незалежности і Соборности, що припадають 22-го січня, на урядових будинках стейтів Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсилвенія, Конектикат та інших, як і на ратушах багатьох міст повіватимуть, поруч зоряних американських, синьо-жовті українські прапори, а губернатори поодиноких стейтів і посадники багатьох міст проголосили цей день Днем Української Незалежности, для відзначення роковин встановлення короткотривалої Української Державности, відновлення якої мало б рішальне значення для збереження волі і миру в світі. З цієї ж нагоди Владики Українських Церков започаткували 17-го січня наради обидвох Палат Конґресу спеціяльними молитвами за Україну, Екзарх Української Католицької Стемфордської Дієцезії, Преосв. Кир Амвросій Сенишин в Сенаті, і Митрополит Української Православної Церкви в ЗДА, Впреосв. Іоан Теодорович в Палаті Репрезентантів. Дослівний Текст молитов обидвох Владик поданий в українському перекладі на 2-ій сторінці цього числа. Рівночасно Александер Смит, старший сенатор ЗДА із стейту Ню Джерзі, склав з нагоди роковин 22-го січня в Сенаті таку заяву:

„Пане Президенте!

Тридцять дев'ять років тому Українська Національна Рада проголосила українську незалежність і тим досягнено ту дорогоцінну мету, до якої цей міцний нарід змагав від тисячі років. Проте, заледве стався цей тріюмф, коли чорна тінь нової й автократичної комуністичної Росії почала падати на цю вільну Республіку. Невмирущої відданости того сорокмільйонового народу волі і праву на самовизначення, що стала такою славною частиною його історії, не могла захитати совєтська тиранія, і до святкувань 22 січня по всій цій країні присднається весь вільний світ, вітаючи ці роковини української незалежности. Їхня віра у право вільного вибору, у право самим собі встановляти власну форму правління, власну форму релігійного культу, знаходить власне тепер признання у щораз сильнішій опінії світу, що ніяка уярмлююча потуга не всилі встоятись навіки проти наступу народу, рішеного стати вільним. У своєму Посланні про Стан Унії президент Айзенгавер натякав на те могутнє змагання „для задоволення людських аспірацій". „Зміни, що вже сталися — він підкреслив був — є передвісником світу, що його змінить дух свободи". Президент закінчив ту частину свого Послання тими знаменними словами: „В основному, сьогоднішні вияви націоналізму віддають духа і є відгомоном боротьби наших прадідів за незалежність".

Так ось в оці роковини Української Незалежности пригадаймо собі в Америці нашу власну відданість людській волі і проґресові та перешлім вислови приязни і надії хороброму народові України".

Відомо теж, що в обидвох Палатах Конґресу, в Сенаті і Палаті Репреезнтантів, внесено спеціяльні резолюції, щоб день 22-го січня, з уваги на рішальне значення для вільного світу проголошеної в тому дні 1918 і 1919-го років державної незалежности і соборности України, встановити в цілій країні як „Український День". Переведення тих резолюцій зв'язане з відповідною процедурою, яка вимагає відповідного часу, але можна мати надію, що ці резолюції, при відповідній підтримці збоку наших громад, будуть схвалені.



ПІСЛЯ МОЛИТВИ ЗА УКРАЇНУ ТА ВИСТУПУ СЕН. СМИТА В СЕНАТІ ЗДА

Віце-президент Ніксон і Преосв. Кир Амвроз Сенишин в оточенні сенаторів і діячів після відкриття сесії Сенату 17-го січня молитвою за Україну та виступу сен. А. Смита. На фото (зліва): голова УКК проф. Лев Добрянський, сен. Александер Смит, сен. Френсис Ґрін, конґресмен Морано, сен. Еверет Дирксен, віце-президент Ричард М. Ніксон, Преосв. Амвросій Сенишин, сен. Френк Лавші, сен. Прескот Буш, сен. Джозеф Кларк і сен. Вільям Пуртелл.

ВРОЧИСТЕ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК

Олбані, Н. Й. — Минулого четверга, 17-го січня, губернатор цього Імперіяльного Стейту, п. Аверел Гарриман, проголосив врочисто день 22-го січня 1957-го року Українським Днем у стейті, давши рівночасно екзекутивне розпорядження, щоб у цьому дні на стейтовому Капітолі був виставлений, поруч зоряного американського, теж синьо-жовтий український прапор. Проголошення Українського Дня та підписання в цій справі відповідної урядової проклямації довершив губернатор Гарриман на спеціяльній церемонії у великій залі стейтового Капітолю в пополудневих годинах та в приявності численної української стейтової делеґації, в якій взяло участь 250 осіб з багатьох українських громад. Зокрема численно були заступлені громади з Амстердаму, Вотервліт, Коговз і Трой, як теж були приявні делеґації з міста Ню Йорку, Сиракюз, Бродалбін, Гудсону, Оборн та Покіпсі. Разом із своїми громадянами були теж їхні парохи, 10 католицьких, включно із всч. о. Миколою Когутом, протоігуменом ОО. Василіян, та один православний. Численно були заступлені своїми урядовцями і членами Відділи Українського Народного Союзу ч. 13 з Вотервліт, ч. 191 з Трой, ч. 266 з Амстердаму та 57 з Коговзу, як теж Відділи ч. 79 з Бродалбін та чч. 476 і 477 з Гудсону. Між делеґацією був і гол. предсідник УНС п. Д. Галичин. Були заступлені теж два Відділи „Провидіння" і один „Відділ „Народної Помочі", а дальше Українсько-Американські Ветерани, жіночі та інші організації, а сестри - учительки української католицької школи з Вотервліт взяли в делеґації участь разом із шкільними дітьми в національних костюмах. Речником цієї великої делеґації, в склад якої входили головно представники Відділів УКК із стейту, був адв. Степан Ярема, який представляв Губернаторові справу і делеґатів.

Проклямація Губернатора (оригінальні тексти стейтових і міських проклямацій будуть своєчасно надруковані в англомовному Українському Тижневику) пригадує світлі Акти 22-го січня з-перед 39 і 38 років, опісля їхнє заперечення комуно - московським насильством, та стверджує: „Останній розвиток за залізною заслоною могутньо здраматизував факт, що російський імперіялізм у своєму намаганні до запанування над світом не потрапив знищити волі народів Сх. Европи до встановлення свого Богом даного права на волю віровизнання, на громадянські вольності та на національну незалежність". Згадавши про щорічні святкування роковин встановлення української державної Незалежности, губернатор Гарриман проголошує в стейті Ню Йорк Український День та закликає всіх громадян стейту його відповідно відзначити.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В СТЕЙТІ МАССАЧУСЕТС

Бостон, Масс. — Губернатор стейту Массачуссетс, п. Фостер Фурколо, підписав минулої п'ятниці, 18-го січня, проклямацію, якою проголошується день 22-го січня ц. р. Днем Української Незалежности в тому стейті, для вшанування 38 і 39-их роковин проголошення української державної незалежности і соборности в Києві. У проклямації стазано, що з уваги на те, що день 22-го січня відзначають українці в усьому світі, як роковини проголошення незалежности Української Держави, як теж з уваги на те, що український нарід перший упав жертвою агресії і тиранії комуністичної Москви, але не зважаючи на всі ворожі репресії ніколи, аж до сьогодні, не припинив своєї боротьби за волю і незалежність і цілком заслуговує на повну підтримку в тій боротьбі збоку вільного світу, губернатор коммонвелс 22-го січня ц. р. Днем Української Незалежности та закликає всіх мешканців того стейту приєднатись до своїх співгромадян українського роду для відзначення тих роковин. Проклямація була підписана губернатором Фурколом у стейтовому капітолі в приявності української делеґації, в склад якої м. ін. входили всч. о. Григорій Том, парох української католицької церкви Пресв. Серця, всч. о. Іван Данилевич, парох української православної церкви св. Андрея, всч. о. Козоріс, адміністратор церкви св. Юра, п. Володимир Тутка, голова бостонської Філії УКК, адв. Анна Чопек, головна Радна УНСоюзу, п. Михайло Масний, п. Елінора Міґован та п. Ірина Турчин. Усі дівчата були в національних костюмах. З нагоди підписання проклямації, українська делеґація вручила губернаторові Фурколові на пам'ятку український альбом.

В АМЕРИЦІ

● **У Филаделфії** вшанували 251-ші роковини з дня народження Бенджеміна Франкліна. На його гробі представники урядових установ і приватних організацій склали 14 вінків. З цієї нагоди ввечорі 17-го січня відбулося прийняття, в якому взяло участь 1,200 осіб.

● **Голова англійської Партії Праці Г. Ґейтскілл** не міг виголосити промови на зборах товариства „Американці для Демократичної Акції", бо мусів виїхати до Лондону з огляду на важливі політичні події.

● **Комісар іміґрації** Джозеф М. Свінґ повідомив про депортацію до Канади мадярського втікача, 26-річного Йосифа Півона, який в грудні 1956 р. був допущений до Канади, але нелеґально прибув до ЗДА. Півон твердить, що хотів еміґрувати до ЗДА, а не до Канади.

● **Республіканський** конґресмен із Пенсилвенії Г. Скотт заявив, що внесе законопроєкт в Конґресі про надання права громадянства двом чехословацьким дівчатам 14-річній Павліні і 9-річній Ангелині, батьки яких хворіють і не мають праці. Вони прибули до ЗДА в 1949 р.

ВРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В ДЖЕРЗІ СИТІ



о. Роберт І. Геннан

Джерзі Ситі, Н. Дж. — З нагоди 39 і 38-их роковин проголошення української державної Самостійности і Соборности в Києві, місцева та деякі довколишні українські громади влаштували тут минулої неділі, 20-го січня, велику маніфестацію-концерт, що відбулася старанням місцевої Філії УККомітету у великій залі школи Дікенсона та в приявності майже тисячі осіб. На маніфестації було приявних багато членів управління міста з посадником Бернардом Беррі та новонайменованим комішенером Міхальським на чолі. Атракцією імпрези був виступ о. д-ра Роберта Геннона, бувшого кількакратного президента Фордгемського університету та одного з найвидатніших сучасних американських ораторів. „Ми зібрались тут, щоб висловити свої симпатії розп'ятому народові України та піднести наші молитви, щоб із знищенням потворної тиранії совєтської Росії в Божий час здійснилися мрії Шевченка та щоб синьо-жовтий український прапор знову замаяв над Києвом, столицею Української Народної Республіки" — почав свою палку промову в обороні України та її державної незалежности о. Геннан. Висловлюючи жаль з приводу того, що в ті рішальні часи, як була створена Українська Держава, ніхто в світі, включно з Америкою, не мав настільки здорового глузду і політичної передбачливости, щоб подати новоствореній Українській Республіці допоміжну руку, о. д-р Геннан закінчив свою промову висловом віри в Божу справедливість, що дає нам теж впевненість в кінцеву перемогу героїчної боротьби українського народу за волю і незалежність. Коротке привітання зібраним та симпатії для української визвольної боротьби висловив посадник міста Беррі, а промову про працю і зусилля УККомітету в користь української визвольної справи виголосив голова УККомітету, проф. Лев Добрянський, що є уродженцем Джерзі Ситі. На дальшу програму маніфестації, яку започатковано відспіванням американського і закінчено відспіванням українського національних гимнів, склались: коротке слово відкриття, що його виголосив голова місцевої Філії УККА п. Антін Шаран, вступне слово, що його виголосив повітовий податковий комішенер і місцевий діяч адв. Марсел Вагнер, який теж керував усією програмою та на закінчення промова кол. учасника українських визвольних змагань, д-ра Олександра Ващука. Мистецьку частину програми виповнили чоловічий хор „Думка" з Ню Йорку під дириґентурою мґра Л. Крушельницького та при фортепіяновому акомпаніяменті Ганни Придаткевич і Романа Стецури, танцювальна група п. Івана Фліса з Ню Йорку та танцювальний виступ братів Ґунтерів з Джерзі Ситі. В переведенні свята активно допомагала місцева Пластова Станиця.

ПОСАДНИКИ ДЕВ'ЯТИ МІСТ В ОГАЙО ПРОГОЛОСИЛИ СПІЛЬНОЮ ДЕКЛЯРАЦІЄЮ „УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ"

Йонґставн, Огайо. — В приміщеннях готелю Пік-Огайо відбулася, дня 14 січня ц. р., спільна зустріч дев'яти посадників міст повітів Мегонінґ, Гоббарт і Джирард з представниками Філії Українського Конґресового Комітету в справі проголошення дня 22 січня Українським Днем на території згаданих повітів для відзначення 39-их роковин української незалежности й існування української держави. У проклямації, що її підписали спільно посадники Френк Кс. Кризан з Йонґставну, Майк Дж. Ковач з Кемпбелл, Гаролд М. Мілліґен із Стротерс, А. Дж. Мелліло з Ловеллвілл, Джан Від з Поверс оф Поленд, Е. М. Рудебош з Кенфілду, Дж. Довсон з Себрінґу, Дж. Кетон з Джирарду та Дж. Дж. Болдін з Гоббарду, підкреслюється слушні намагання американських українців розбудити серед вільних народів світу свідомість дуже реальної небезпеки, яка загрожує волі і справедливості у світі збоку комуністичної Москви і висловлюється надію, що „40 мільйонів українців і людей інших національностей, що живуть за залізною заслоною, будуть незабаром вільними і рішатимуть самі про свою долю". Відкриваючи зустріч і дякуючи потому посадникам за підписання декларації, один з провідників місцевих українців адвокат Петро Гулик, підкреслив, що український нарід продовжує свою боротьбу за волю на протязі сторіч, що українці ставили завжди волю понад всі добра світу і що ця волелюбність українського народу знаходить все більше зрозуміння і признання в очах американської нації, для якої Український День стає щорічною національною урочистістю.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В СТЕЙТІ КОННЕКТИКАТ

Гартфорд, Конн. — Губернатор стейту Коннектикат, п. Абрагам Рібікофф, підписав і видав офіціяльну заяву, проголошуючи день 22-го січня 1957 Днем Української Незалежности в тому стейті. Проголошуючи цей День, губернатор Рібікофф згадує історичні Акти 22-го січня, пригадує їх заперечення комуно-московським окупантом і невпинну боротьбу українського народу за волю та вкінці висловлює гордість з того, що громадяни стейту Конектикат, користаючи з благословення волі і демократії, можуть прилучитись до своїх співгромадян українського роду у відзначенні тих історичних дат.

АЙЗЕНГАВЕР І НІКСОН СКЛАЛИ ПРИСЯГУ НА ДРУГУ КАДЕНЦІЮ

В ПОНЕДІЛОК 21-го СІЧНЯ ВІДБУВАЄТЬСЯ ПУБЛІЧНЕ СКЛАДЕННЯ ПРИСЯГИ; В ПАРАДІ МАЮТЬ ВЗЯТИ УЧАСТЬ КОЛО 750,000 ОСІБ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і віце - президент Ричард Мілгавс Ніксон в дні 20-го січня склали присягу на другу каденцію. Ця присяга відбулася в Білому Домі в напівприватній атмосфері, і на ній були присутні коло 80 осіб із найближчої рідні Президента і віце-президента, найближчі приятелі обох достойників та найвищі співробітники Президента, в тому і прислуга з Білого Дому. Від Президента відбирав присягу головний суддя Найвищого Суду Ірл Ворден. Айзенгавер склав присягу такими словами: „Я, Двайт Д. Айзенгавер, урочисто присягаю, що буду чесно виконувати обов'язки Президента З'єдинених Держав. І буду з найкращим вмінням зберігати, захищати й обороняти Конституцію З'єдинених Держав. Так мені, Боже допоможи!" Дві мінути перед присягою Президента склав присягу віце-президент Ричард М. Ніксон на руки свого давнішого конкурента сенатора Вільяма Ф. Новленда. Під час цього складення присяг було присутніх 48 членів рідні Айзенгавера і 10 віце-президента Ніксона. Преса і представники радія і телевізії не були допущені. На просьбу Президента і віце-президента були допущені фотографи з департаменту фльоти, але ці знімки будуть аж пізніше опубліковані. Складення присяг відбулося в годині 10:26 і 10:28 перед полуднем. І президент і віце-президент перед складенням присяги ходили до Крайової Пресвітеріянської Церкви із своїми родинами, щоб там просити божої опіки на час другої каденції, Складення присяги відбулось в неділю 20-го січня тому, що парадна присяга відбудеться аж в понеділок, і Президент не хотів, щоб держава в теперішньому напруженому часі не була без президента, який мусів би вирішувати важливі проблеми, якби щось важливого сталося. В понеділок 21-го січня відбулася друга публічна присяга Президента і віце-президента, і їй приглядалися великі юрби народу, коло 750,000 брали участь в параді, а десятки мільйонів американців бачили і чули її на телевізійних і радіових апаратах.

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Заходами Об'єднаного Комітету Організацій м. Ню Йорку, Відділу УКК, відбулося в минулу неділю 20 січня ц. р. в гарній залі Фешен Інституту Свято Самостійности і Собороности в роковини актів 22 січня. Вечір започатковано Американським гимном, що його відспівала пані Ліда Качуровська-Гончарова. Український Гимн відспівав хор Української православної церкви св. Володимира. Той сам текст молитов, що були проголошені в обох Палатах Конґресу, відчитали парох гр.-кат. церкви св. Юрія о. Інокентій Лотоцький ЧСВВ і парох православної церкви св. Володимира о. протопресвитер Лев Весоловський. Офіційно академію відкрив голова названого Об'єднаного Комітету адв. Р. Гуглевич. Початкові речення з актів 22 січня 1918 р. і 1919 р. відчитав кол. старшина УПА скульптор М. Черешньовський. Єдину промову англійською мовою палко виголосив екзекутивний директор УКК, адвокат Степан Ярема, пояснивши, чому саме Америка і її громадяни святкують роковини самостійности України. — Він пригадав м. ін. останню заяву Хрущова, що славила Сталіна, як найкращого борця за перемогу комунізму, і підкреслив, що „справа свободи України й українського народу є справою свободи Америки й американців." Після того адв. Ярема відчитав тексти офіційних проголошень Українського Дня губернатором стейту Ню Йорк Аверелом Гарриманом і посадником міста Ню Йорку Робертом Ваґнером. Святочну промову виголосив ген. штабу полк. Аркадій Валійський пригадавши в ній революційні умовини, в яких ішла геройська боротьба за державність і тодішню сліпоту західнього світу, зокрема Америки, що підтримував реакційних російських авантюристів, а не українське визвольне змагання. Промовець вказав на різницю поглядів у широкому світі на українську справу тоді і тепер. Драм. артист В. Змій відчитав статтю Симона Петлюри, присвячену даті 22-го січня. На мистецьку частину склались пісні, виконані згаданим хором з православної церкви св. Володимира, під орудою В. Завітневича („Встає хмара з-за лиману" і „Гей злітались славні орли-гайдамаки" Стеценка) і мішаного хору під орудою І. Соневицького („Живи Україно" Олеся-М. Гайворонського і „Льодолом" Чупринки-Леонтовича). Гимном „Не пора" закінчилось свято.

У СВІТІ

● **У Будапештській** в'язниці шість тижнів перебуває американська фотографка Джоджет Меєр Чапел, арештована за нелеґальний приїзд на Мадярщину. Вона перейшла була австрійський кордон, і слід за нею загинув. Щойно кілька днів тому американський консул в Будапешті дістав дозвіл відвідати її у в'язниці. Мадяри повідомили амбасаду ЗДА, що її судитимуть за названу вгорі провину.

● **Паризький вечірній щоденник** „Франс-Суар" твердить, що шість західньо - европейських комуністичних партій — в Західній Німеччині, Франції, Італії, Англії, Бельгії і Голляндії — дістали від Хрущова, як першого секретаря компартії СССР, запрошення на спільний з'їзд у лютому цього року, на якому мали б поновити Комінформ розв'язаний весною минулого року після „розвінчання" Сталіна на 20-му з'їзді компартії і замирення з Тітом.

● **Організація Об'єднаних Націй** у великім клопоті, бо майже ніхто з їх членів не складає грошей на утримання „міжнародної поліції", яка офіційно зветься Збройним Поготівлям ОН і з'єднання якої бережуть тепер мир між Ізраїлем і Єгиптом. Бюджет ОН заплянованo „тим часом" на $10,000,000, з чого тільки дві маленькі держави вплатили свої пайки — Непаль $4,000 і Домініканська республіка $5,000. Зате з вимаганих на „негайні видатки", зв'язані з очищуванням Суезького каналу, $15,000,000, держави склали вже $12,000,000.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ

В історії України, теж новітній, є багато важливих дат, які своїм героїзмом або й трагізмом вплинули не тільки на долю українського народу, але й на дальший розвиток міжнародних подій. А між світлими датами в новітній історії нашого народу, таки найсвітлішими і найдорожчими для кожного українського серця, є дати 22-го січня 1918 і 1919 років, коли „волею і силою" українського народу проголошено самостійність, суверенність і соборність Української Держави. 39-ті і 38-мі роковини цих світлих дат згадуємо сьогодні з гордістю, що вони заіснували, з жалем, що їх силою і розбоєм заперечено, і з вірою та певністю, що раніше або пізніше вони знову стануть дійсністю, що „відвічні мрії, для яких жили і вмирали найкращі сини України", нарешті таки перестануть бути тільки мріями.

З дивними й справді невимовними почуваннями перегортаємо вже таки добре пожовклі картки річників „Свободи" з-перед 39 і 38 років! З великих на цілу сторінку літер заголовків, як „Українська Центральна Рада проголосила повну незалежність України" („Свобода", 29-го січня 1918 р.) або „Злука Галицької Республіки з Україною" („Свобода" з 25-го січня 1919 р.) та інших подібних майже з кожного дня в тих роках віє історією, що сьогодні здається не то леґендою, не то чарівним сном. Заголовки „У Львові встановлено українську владу", „Київ в українських руках", „Україна поставила ультимат Москві", „Українці відступили зі Львова", „Київ знову в большевицьких руках" і інші подібні чергуються в тому історичному калейдоскопі, переходять перед очима нашої душі, наче образи на фільмовій стрічці, взяті з великої драми життя, героєм якої був весь нарід, а сценою — вся його прекрасна земля.

Очевидно, що, згадуючи сьогодні ці великі роковини, не приходиться їх коментувати чи оцінювати. Це вже зробила історія, а для пригадки тієї оцінки можна навести тільки два її головні аспекти. Хоч здійснені 39 і 38 років тому „одвічні мрії" українського народу розвіялись під розбишацькими ударами переважаючих ворожих сил, хоч від того часу вже виросла нова ґенерація, — найкращі сини України, які своє життя віддавали й віддають за їх здійснення, не тільки не перевелись, але їхні ряди чимраз збільшуються, як збільшується і їхня рішучість здобути волю своєму народові, або вмерти в боротьбі за неї. Безліч фактів, включно з останніми повідомленнями про активну визвольну боротьбу в самій Україні і активну участь українців у визвольній боротьбі мадярського народу проти спільного ворога-окупанта, потверджують це.

Інший аспект цієї оцінки — це ті синьо-жовті українські прапори, символ української волі, державної суверенности і соборности, що сьогодні повівають, побіч зоряних американських, на урядових стейтових і міських будинках багатьох американських міст, як і ті проклямації Дня Української Незалежности, що під ними стоять урядові американські печаті та урядові американські підписи.

Ми всі свідомі того, що в розвіянні тих „одвічних мрій" українського народу, які стали були дійсністю в актах 22-го січня 39 і 38 років тому, заважила не тільки агресивна захланність переважаючих ворожих сил, але й наші власні помилки. Ми не вагаємось згадати і про них у ці Великі Роковини, бо усвідомлені помилки минулого є дороговказами до успіхів у майбутньому, якщо ми з тієї свідомости робимо відповідні практичні висновки. Тим часом, коли мова про українську еміграцію, то саме при згадці Великих Роковин треба було б вдаритись у груди, бо історія не завжди є для нас учителькою життя, і минулі помилки не завжди правлять нам за вказівки до майбутніх успіхів.

Одним з наших справжніх історичних первородних гріхів є те, що — як це схарактеризував сам Гетьман Мазепа — „не всі в один гуж тягнемо". Погляньмо на себе самих: невже ж тих не повних десять тисяч постійних платників Національного Датку на одномільйонову спільноту можна вважати за „один гуж"? Можемо мати різні думки і погляди, можемо сперечатись і часом навіть посваритись, бо це є великим привілеєм нашої вільної, демократичної системи, але саме в цій одностайній підтримці нашої акції допомоги українським визвольним змаганням, для якої базою є наш Народний Фонд, ми повинні бути „е плюрібус унум", у множестві одні.

Нехай же згадка про ці Великі Роковини, що їх відзначаємо сьогодні, зворушить наше національне сумління, нехай подиктує нам більшу активність і щедрішу жертвенність, бо це є те мінімальне, чим ми повинні і можемо спричинитись до того, щоб здійснені накоротко 38 і 39 років тому „одвічні мрії" українського народу вже швидко стали вічною дійсністю.

БЕЗ УКРАЇНИ НЕМА ВІЛЬНОЇ ЕВРОПИ

Оприлюднена в останньому числі „Свободи" „Заява Українського Конгресового Комітету в справі польсько-українського кордону" кидає знову яскраве світло на примітивізм польської політичної думки на еміграції. Ця Заява нав'язана безпосередньо до резолюції Тимчасової Ради Єдносьці Народовей в Лондоні з 5 листопада мин. року і до останніх передач радіовисильні „Вільної Европи", в якій польські еміґранти грають поважну ролю. І тут і там говорилось знову про „повернення" Польщі тих українських і білоруських земель, що в польській еміґрантській термінології все ще називаються „східніми кресами". Український Конгресовий Комітет, як центральна громадсько-політична репрезентація американських громадян українського роду, ядерно і прозоро, без зайвих фраз і з виключенням буд-яких антипольських 'ноток, наведенням цілої низки наукових і історично-політичних фактів і даних з'ясовує американському політичному світові повну безпідставність польських претенсій на землі, що їх історична Польща забрала була колись Україні в своєму імперіялістичному поході на схід. Істота Заяви УКК схоплена в її двох останніх коротких точках: величезна шкода, яку приносить справі боротьби з совєтським імперіялізмом продовжування польської пропаганди, що, спираючись на гурра-патріотичній фразеології і неґації прав українського народу до його рідної землі, унеможливлює спільний протибольшевицький фронт і взагалі заздалегідь нівечить шанси тієї радикальної і єдино доцільної розв'язки проблеми совєтської загрози, якою є розвал Совєтського Союзу.

Нам, українцям, очевидно, не треба пригадувати аргументів, чому польська націоналістично - імперіялістична думка, вперто й безперервно плекана на еміґрації, несправедлива і неправдива. Але ця Заява УКК відсвіжує сумні рефлексії про політичний розум тієї акції, яку ведуть польська еміґрація і її приятелі з „Вільної Европи", акції, що відштовхує найбільшого і найсильнішого ворога імперіялістичної Росії в її нинішній постаті СССР, найбільшого ворога міжнародного комунізму та єдиного потенціяльного ґаранта, що в майбутньому укладі міжнародних сил російський імперіялізм знову не загрожуватиме світові. Всі народи й держави, репрезентовані в організації „Вільної Европи", не всилі забезпечити себе проти російського імперіялізму, поки не воскресне вільна й незалежна Українська держава, перша жертва комуно-російського імперіялізму в 1918/20 рр. Вся слабість організації „Вільної Европи" полягає в тому, що вона не рахується з поступом часу і не всилі відірватись від політичної мапи Европи з-перед 1 вересня 1939 року, себто тієї, що її накреслено на Версальській мировій конференції у 1919 році і в зв'язаних з нею пізніших постановах. Польська еміґрація і з нею „Вільна Европа" живуть виключно лише тими політичними думками, якими вони жили 38 років тому, начебто в міжчасі не було ніякої історично-політичної науки, начебто в міжчасі світ і зокрема Схід Европи не пішли ні на крок вперед. Та їхня тодішня політична думка не признавала України і українців, як політичного чинника. Вони не рахувалися з ним, ба, свідомо перекреслювали його, як перешкоду для здійснення свого територіяльного максималізму — коштом українців і України. Вони вбачали природного свого союзника і партнера в тому політичному думанні в Росії — „єдиній і неподільній", такій, яка сама ковтала Україну і дозволяла б ковтати частини української землі й частини українського народу також полякам, чехам, румунам і мадярам. Це була та політична думка, що її проповідували поляк Роман Дмовський і чех Карель Крамарж. Це було політичне русофільство, яке в московській протекції вбачало здійснення мрій про власну потугу. Це було нав'язування до Андрусівського миру 1667 року і повторювання його в Ризькому мирі 1921 року, — це було те чеське русофільство, яке диктувало навіть чеському леґіонові, що перебував в Україні під час революційного здвигу в 1917/18 рр., споглядати на Петроград та Москву і не в'язатися з Києвом.

І до 1939 року післяверсальська Польща спиралась на пакт неаґресії з СССР, віречи в його реальну вартість, а чехи дивились на „руса", як на свого „брата", який визволить їх від німецького гніту. Але ж, здавалося, що вже час, щоб трісла миляна банька віри в опікунчий союз з великою Росією! Здавалося, що очі польських і чеських політиків на еміґрації повинні б відкритися на те, що кожна „єдина" велика Росія, що сягає від Білого по Чорне море й від Балтику по Тихий океан, — мусить бути загибіллю також вільної Польщі й Чехії, як і Румунії та Мадярщини. Здавалося б, що в добі відродження національних рухів по всій Азії і Африці — політики і культурники такої глибокої західньої культури, як польська і чеська, повинні зрозуміти, що українство — це живий, актуальний, реальний і сильний політичний чинник, з яким не вільно не рахуватися — в ім'я власне польської і чеської національно-державної раци.

Польська політична еміґрація поділена на кілька центрів, багато партій та гуртів. Однак, всі вони йдуть по лінії найменшого опору. Жадна з них не має відваги виступити з ревізіонізмом анахронічної русофільської концепції Дмовського. Всі польські центри і партії одностайно тягнуться у хвості гурра-патріотичної демагогії, начебто це були роки славеків, складковських і ґрабських. Безслідно зникла вся колишня провідна верства польського шляхетського землевласництва, спавперизована й спролетаризована верства польської інтеліґенції і в руїні польське селянство, а весь нарід у політичній неволі та в духовій розтічі. Над Прагою теж висить трагічна тінь Яна Масарика, малого сина свого великого батька, як і малим показався Бенеш, наступник Томи Масарика: завели вони Чехословаччину в обійми „брата-руса" і себе та свою батьківщину поклали в могилу. Але їхні земляки на еміґрації ніби всього цього не знали, ніби з усієї тієї школи не навчились ні одної лекції!

Це трагедія і Польщі і Чехословаччини, і це велика, сумна проблема для України. Американські українці мають обов'язок відкрити очі американським політичним колам і широкому американському громадянству, щоб не потурати тій польсько-чеській політичній сліпоті, бо неможливо ступати до ясної і виразної цілі — знищення комуно-московського імперіялізму — з очима, сліпими на реально-політичну дійсність. Хто не бачить українського народу, України і її визвольної проблематики, той нездібний боротися за визволення від большевизму і цілком не здібний творити нове життя на Сході Европи. Така політика заздалегідь засуджена на банкрутство. Добре сталося, що Заява УКК говорить про це. На жаль, треба буде ще багато-багато таких і подібних заяв, і треба буде не тільки слів в Америці, але й діл на землях Східньої Европи, поки сліпі польські й чеські, румунські й мадярські політики зрозуміють правду.

О. Олесь

ВІЛЬНУ УКРАЇНУ НЕ СКУЮТЬ КАЙДАНИ

Українське військо, мов з могили, встало,
Загриміло в бубни, у сурми заграло,
Розгорнуло прапор сонячно-блакитний,
Прапор України, рідний, заповітний!

Вільну Україну не скують кайдани:
В обороні волі наше військо встане,
Заревуть гармати, задзвенять шаблі,
Не дадуть в наругу рідної землі.

Від дощу, від грому оживе руїна,
Зацвіте квітками вільна Україна,
Творчий дух народу із могили встане,
І здивують всесвіт лицар-титани.

ВІЛЬНЕ РОБІТНИЦТВО ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Париж. — Наприкінці грудня тут відбулись наради надзвичайного Конґресу Центру діячів робітничого професійного руху на чужині. Конґрес засідав три дні — в приміщенні Французької Професійної Спілки „Форс Уврієр" (Робітнича Сила).

Профспілковий Центр на чужині діє від 1947 року. Його осередок знаходиться в Парижі. До Центру належать такі країни: Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Угорщина, Україна, Чехословаччина і Югославія.

Кожна національна секція Центру веде свою діяльність самостійно, видає свою пресу, веде організаційну, освітню та інформаційну роботу. Українська Секція видає місячник українською мовою, під фірмою „Форс Уврієр". Назва місячника — „Вільний Український Робітник".

Надзвичайний Конґрес Центру був скликаний з огляду на події в Угорщині. Адже загальновідомо, що у революції проти большевизму і московського імперіялізму на Угорщині одну з головних роль відіграли робітники, особливо ж робітнича молодь. Робітників до бою повели діячі професійного руху, після втечі комуністичних бюрократів, що були призначені диктаторською владою.

На Угорщині відбулася демократична революція проти комуністичного режиму, що фальшиво називає себе „владою робітників і селян". Події на Угорщині можуть бути до деякої міри образом будучности для кожної країни, що перебуває під комуністичною диктатурою.

Приїзд визначних гостей на Конґрес Професійного Центру на чужині показує, що увесь вільний Світ Праці уважно стежить за подіями в країнах за залізною заслоною. Сам „головний командир" 55-мільйонової армії організованого робітництва у вільних країнах — генеральний секретар Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок — І. С. Ольденбрук (голляндець) прибув на Конґрес Центру. Крім Ольденбрука, на Конґресі промовляли такі діячі: Ірвінґ Бравн, представник 15 мільйонів професійно зорганізованих робітників З'єдинених Держав Америки (АФЛ-КІО); Роберт Ботеро, генеральний секретар французької Профспілки „Форс Уврієр" і секретар Ремон Лебур Е. Ромульо, делеґат Італійської Конфедерації Вільних Професійних Спілок; Паскаль Томас, голова Вільно Професійної Спілки Еспанських робітників на чужині, інші. Листи і телеграми від професійних організацій різних країн світу привітали Конґрес Центру.

В своєму слові до Конґресу генеральний секретар Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок Ольденбрук підкреслив, що вільне робітництво світу має великі надії на революційний рух народів, поневолених большевицьким російським урядом. Не вистачає революції в одній країні, як, напр. Угорщина, щоб скинути тиранію: революційний рух мусить перемогти большевицьку диктатуру на цілому Сході.

Директор радіослужби Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок А Адамчик звернув увагу на ті революційні рухи, які можуть виникнути на Сході проти большевицької тиранії: Наприклад, Україна, що має велику й багату територію і більше як 40 мільйонів людности. Всі гості в своїх промовах бажали учасникам конґресу скорого повороту в визволені рідні країни.

Велике враження на членів конґресу зробила промова профспілкового діяча з Угорщини К. Гаваша, учасника боїв мадярських патріотів з совєтськими танковими дивізіями. Простими словами описав він геройську боротьбу Угорщини проти російської інтервенції і показав перемогу демократичної ідеї в угорській революції.

Гаваш зложив протест проти московської вигадки, начебто революцію на Угорщині „зробили фашисти".

— Угорський нарід ненавидить кожну диктатуру, — комуністичну як і фашистівську, і ніякого фашистівського руху на Угорщині нема. Генерал Малатер, командир революційних збройних сил Угорщини, — це партизан-борець проти фашизму на Угорщині в другій світовій війні, — казав Гаваш.

Конґрес у Парижі затвердив звідомлення управи про минулу діяльність (преса, курси для підготови молодих діячів професійного руху, конференції в різних европейських містах, інформація через радіо і т. п.) і виробив плян дальшої роботи Центру. Закриваючи наради конґресу 29 грудня, голова конґресу Ян Квапінський, який був за царського режиму на каторзі в Сибіру, висловив надію, що він ще діжде щасливої години, коли впаде большевицька тюрма народів під революційним натиском народних мас, як завалилася була царська тиранія в 1917 році. — На руїнах цієї найгіршої тиранії, — сказав Квапінський, — вільні народи створять своє незалежне життя.

Українська делеґація на Конґресі Центру складалася з таких осіб: Панас Феденко, Омелян Волинець і Богдан Феденко.

П. А.

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

ЩО ЇЇ ПРОВІВ У СЕНАТІ З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ В ЧЕТВЕР, 17-го СІЧНЯ 1957 Р. ПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ КИР АМВРОСІЙ СЕНИШИН, ЕКЗАРХ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ДІЄЦЕЗІЇ У СТЕМФОРДІ

„ТЕБЕ ХВАЛИМ". Господи Боже наш, за ласки і блага, якими наділив Ти цей наш щедрий і плодотворний край З'єдинених Держав Америки, за мудрість, поблажливість і розсудливість, якими наділений наш Президент і наш Сенат у їхній праці для миру, добробуту й доброї волі між усіми людьми.

„ТЕБЕ БЛАГОСЛОВИМ". Всевишній Отче, що охоронив нашу Країну від лихоліть, від яких терплять наші нещасні брати, що вчинив нашу Країну прибіжищем убогих, бездомних і терплячих.

„ТЕБЕ БЛАГОДАРИМ", о Всемогучий, що створив і захистив нас, як націю, в якій свобода й можливості доступні під її зоряним стягом для всіх без огляду на кольор, віру чи суспільний стан.

„І МОЛИМСЯ ТОБІ, БОЖЕ НАШ", щоб Члени цієї Високої Установи, Твої слуги, були просвічені щоб видіти, і мали силу виконати свої завдання по Твоїй волі. Вислухай, Боже, благань цього Збору Провідників нашого народу і його скромних громадян.

Хай буде дарований усім народам справедливий мир — не убивчий мир, від якого терплять МІЛЬЙОНИ УКРАЇНЦІВ та інші народи в тюрмах і невільничих таборах, який силою накинено мадярському народові танками й бомбами — але мир, оснований на Божих Законах. Хай ніяка держава не будує свого добробуту на нещастях і трагедіях своїх сусідів. Хай волю, якою ми втішаємося в цій Країні, відзискають усі ті, що позбавлені її: українці, які востаннє тішилися нею тридцять дев'ять років тому, мадярі, які нині проливають за неї кров, усі, що їх тримають безпомічними в путах і кайданах, усі, що мусіли залишити свою батьківщину й нині розсіяні по всій землі. Хай наша Нація, в її провідництві світом, надалі трудиться для добробуту її власних громадян і для всього людства, щоб кожна людина могла втішатися своїми, Богом даними, правами і вільно прославляла Ім'я Твоє.

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

ЩО ЇЇ ПРОВІВ У ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ КОНГРЕСУ ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО ІОАН ТЕОДОРОВИЧ, МИТРОПОЛИТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

Во Ім'я Отця і Сина і Святого Духа! Помолімся!

Наш Вічний Отче! Ти нас створив і любовно обдарував кожного та кожну з нас Твоїм Променем можливих звершень. Ми покликані ті звершення в собі виявити, щоб вони сяяли в нас красою, миром і любов'ю Твого милостивого Дару.

Обдаруй нас, Отче, ласкою розуміти твердо, що благословення Твого Дару можуть бути виявлені в нас лише в свобідності виявлення. Покеруй нами, щоб ми дійшли до цієї свободи і з нею — до любови, вирозуміння й толеранції до інших.

Наш Небесний Отче! Ти поблагословив нашу Країну могутністю, миром, добробутом. Подай нам ласку ділитися Твоїми благословеннями з іншими. Збережи нас свобідними од себелюбства. Подай нашим Провідникам серце, здібне любити, духа шляхетности, чистоту намірень та мудрість доконання. Піднеси, Всемогучий Боже, Твоїх людей у цій Країні, щоб стали вони надією для всіх поневолених, сяйним світочем і обітницею свободи всюди, всім расам, націям, особам. Принесття Твого Царства, Отче, вимагає такої свободи. Теперішні неспокійні дні незгоди, поневолення, жорстоких подавлень також вимагають такої свободи.

Цю Молитву підносимо ми до Тебе, Отче, у Річницю ДЕКЛЯРАЦІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ, якої свобода була подавлена жорстокою силою, якої мільйони Мучеників кличуть до Тебе, Отче, о правосуддя, якої непоборний Дух Свободи не завмирає ніколи.

Ми благаємо Тебе, Милосердний Отче, скороти похмурі дні незгоди поміж народами, відхили загрози війни, спини всяке поневолення. Нехай Твоя Воля, Воля свободи для нас, Твоїх дітей, Воля Любови Твоєї виявиться всюди і всюди перемагає. Нехай усі народи, а з ними і Українська Нація, твердо триматимуть Духа Свободи, надію невмирущу, що Воля Твоя сповниться і Царство Твоє прийде.

Смиренно благаємо Тебе, Наш Отче, подай нам це благословення, і нехай Ім'я Твоє, Боже, повсякчасно прославляється нами, Твоїми дітьми. Амінь.

Вол. Дорошенко

ОСТАННІЙ З МОГІКАНІВ НАРОДНИЦЬКОГО ТЕАТРУ

(† Грицько Мінченко-Сіятовський)

(3)

Виставляли „Бувальщину" й „По ревізії", як п'єси нескладні. Очевидно безплатно, для своїх знайомих та селян — наших наймичок і наймитів, теперішніх і колишніх, сусідніх дівчат і молодиць, які незвичайно цікавилися „кумедією". „Дядьки" не квапилися на виставу: „чого, мовляв, я піду дивитися, як *пани* перекривляють мужиків", але згодом посунули й вони.

На другий рік, теж під час літніх ферій, вистави відбувалися в сусідньому селі Дащенках, звідки, здається, був родом майор Уско(в), начальник новопетровської фортеці, де вчився Шевченко. Тепер уже пішли складніші речі — „Мартин Боруля" й „Шельменко-денщик". Грали, теж безплатно, в спеціяльно спорудженій буді. Народу зібралося гук. Ці вистави, як і минулорічні, пройшли, можна сказати, блискуче, викликавши велике вдоволення глядачів.

Ці успіхи дуже підбадьорили нашу „трупу" й на третій рік (1901) влаштували ми, тобто властиво Грицько, вже кілька і то платних, з афішами, вистав, уже за дозволом поліції: місцевого начальника повіту („ісправника") і навіть самого губернатора.

На різдвяних феріях, 2 січня 1901 року, виставив Грицько „Назара Стодолю" в сусідньому селі Нехристівці, в будинку другого дядька, Якима Олександровича Дорошенка, що мав величезну залю, де на великі свята влаштовував звичайно балі, або маскаради. Дочки його — Єля (Олена) й Саша (Олександра) були приятельками моїх сестер і, очевидно брали живу участь в імпрезах нашого гуртка.

Вистава пройшла з великим успіхом при битком набитій залі. Влітку 1901 р. влаштував Грицько вже три такі вистави: 15-го липня в містечку Чорнухая, славному з народження українського філософа Грицька Сковороди, — „Наталку Полтавку", а 29-го липня там же — „Мартина Борулю". У міжчасі, 22-го липня, відіграв наш гурток „По ревізії", вже в самій столиці нашого повіту — м. Лохвиця.

Скінчивши університет у 1902 р., Грицько на другий рік оженився й подався на службу аж у Москву, де працювала в театрі його дружина. Без його проводу гурток перестав існувати. Останнім виступом Сіятовського була його участь у виставі „Як ковбаса та чарка", що відбулася восени 1903 р. в Лохвиці з участю самого автора. Кропивницький дуже хвалив Грицька за його гру. Марко Лукич грав тоді Шпоньку, а Грицько Муху.

Після того нескоро вернувся Грицько на сцену. В 1903-1907 роках він служив у Москві в контролі Московсько-Курсько-Ніженської залізниці. Я жив тоді в нього на квартирі, — він не був вдоволений із своєї служби бюрократа. В 1908 році бачимо його вже в Лохвиці, де він прослужив пару років у Повітовій Військовій Управі („Присутствії"). В 1910 р. служив у Києві при Судовій Палаті як кандидат на судову посаду. В 1911 р. працює в ревізії сенатора Ґаріна. В 1913 р. стає тимчасовим мировим суддею в Києві, в 1913 р. мировим суддею в м. Сенчі Лохвицького повіту. В 1917 р. його вибирають Головою З'їзду Мирових Суддів Лохвиччини.

На цій посаді й пробув він до еміґрації.

— — — — — —

Початки сценічної „кар'єри" Сіятовського й працю очолюваного ним аматорського гуртка я свого часу описав у „Літературно-Науковому Вістнику"*), але тут дещо уточнюю тодішній допис, користуючися спогадами його брата Якова і своєї сестри Наталії Савченко, що живуть у ЗДА.

Вважаю, що слід занотувати працю й імена тих наших юних аматорів, які виступали в рр. 1899-1903, бо, почавшися з забави, їх вистави обернулися в поважне громадське, ба навіть політичне діло, що мало значний вплив і на українське національне освідомлення значної частини Лохвиччини. Мали наші вистави незвичайний успіх і внесли багато пожвавлення в життя нашої околиці. Були вони одним із тих непомітних струмків, які спричинилися до новітнього національного відродження Наддніпрянщини.

Режисером і виконавцем головних мужеських ролей був сам Грицько. В „По ревізії" він грав тоді ролю старшини, в „Бувальщині" — батька, в „Наталці Полтавці" — Виборного, в „Мартині Борулі" — Борулю, в „Назарі Стодолі" — Хому Кичатого.

Інші мужеські ролі виконували — Грицьків брат Яків (Петра в „Наталці Полтавці", хлопця в „Бувальщині"), полтавські семінаристи: Животко(в) — Возного в „Наталці", Шельменка в одноіменній комедії Квітки, Пеньонжку в „Мартині Борулі"; Павло Перчик(ов), син нашого диякона о. Захарія Перчика; Чумак(ов), син священика з сусіднього села Світличного (Петро в „Наталці"), Сенька-Буланий (сторож у „По ревізії"), або колишні бурсаки, як от Міницький, псаломщик із с. Дащенків, та наші товариші з гімназії — Манжевський, син священика з сусіднього села Бондарів, і прилучанин Московченко (свідок у „По ревізії").

Був у нас і „фаховий" актор — Царенко, який уважав себе за неперевершеного артиста, але, часто буваючи без „анґажементу", проживав у знайомих, між іншим і на хуторі у Мінченків. В „Наталці Полтавці", яку наш гурток виставив у Чорнухах, між іншим на його користь, він грав Миколу. Це був тип щось як Гаркун-Задунайський у відомому оповіданні Винниченка. Ходив він завжди в широких червоних шараварах, дивуючи хуторян.

Жіночі ролі виконували мої сестри, що були в вищих клясах гімназії, або наші кузинки — Єля й Саша. Сестра Таня грала старших жінок: Терпелиху в „Наталці", бабу в „Мартині Борулі", Риндичку в „По ревізії", Рая — дівчину в „Бувальщині", Прісю в „Мартині", кузинка Єля мачуху в „Бувальщині", а Саша, що мала гарне сопрано, Наталку в „Наталці Полтавці".

*) Див. Р. О., Аматорські вистави на Полтавщині. ЛНВ 1901, кн. 12, хроніка, стор. 28-29.

З ГЛИБИНИ ВІКІВ

„Радянська Україна" подає підсумки археологічних експедицій, переведених на Україні влітку 1956 року.

І так, археологічна експедиція Інституту археології Академії наук УССР понад два місяці працювала в районі будівництва Кременчуцької гідроелектрівні на розкопах стародавнього міста і фортеці біля села Воїнська Гребля, Градизького району на Полтавщині, на узбережжі річки Сули. Колись, у давнину, тут проходив південний кордон Київської Руси, точилися запеклі бої з печенігами та половцями. Це місто було одним з бойових форпостів Київської держави у безкраїх південних степах. Розкопи, що їх провадила експедиція, зосереджувалися на укріпленій частині міста і на його посаді. Розкопами штучного валу і рову, що відгороджували городище, виявлено складну систему фортифікаційних споруд з масивних дубових тарасів, розміщених у два ряди вздовж валу і заповнених всередині землею. Ці тараси скріплювали вали і надавали більшої стрімкости його схилам. Наземна частина високо підносилась над землею, створюючи широкий мур, за яким стояли оборонні фортеці. Безпосередньо до тарасів прилягали житла, виявлені експедицією в обгорілому стані. Під обваленою стелею на дощаній підлозі цих жител знайдено багато побутових і господарських речей: цілий керамічний та дерев'яний посуд і його уламки, залишки обгорілих тканин візантійського і місцевого походження, залишки ткацького верстата, залізні побутові предмети, прикраси із скла і кольорових металів. Здобуті матеріяли та літописні джерела дають підстави утотожнювати розкопуване місто з містом Воїн, яке загинуло у 116 році від нападу половців.

Біля села Пеньківка, Ново-Георгіївського району, Кіровоградської области, одна з експедицій інституту розкопала кілька чотирикутних жител-напівземлянок з печами, складеними з кам'яних плит. В одному з таких жител знайдено комплект залізних знарядів праці та зброї.

Інша експедиція досліджувала залишки храму 12 століття в Чернігові, могили 9—10 стол. поблизу Шестовиці Чернігівського району та городища над річкою Россю біля хутора Половецького, Богуславського району, Київської области, і коло села Миколаївки, Корсунь-Шевченківського району, Черкаської области.

Дослідницькі роботи переведено також в районі будівництва каналу Північний Донець — Донбас, де розкопувано поселення раннього залізного віку та розшукувано численні історичні пам'ятки, залишені племенами бронзового віку.

Великі розкопи провадили минулого року археологи на терені стародавнього грецького міста Ольвії біля села Парутине, Очаківського району, Миколаївської области. В розкритих залишках кам'яних будівель навколо міської площі старадавнього грецького міста знайдено безліч предметів. Розкопи і наукові спостереження значно поширюють відомості про господарство і побут причорноморських грецьких колоній.

Всього влітку 1956 року Інститут археології провів 11 експедицій.

З ХРОНІКИ ДІТРОЙТУ

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

Номінація монсіньйора о. Й. Шмондюка, заслуженого настоятеля парохії Непорочного Зачаття на сході Дітройту (Гемтремк) на єпископа - помічника, і його переїзд до Филаделфії, спричинила зміни на постах парохів у Дітройті. На східню сторону міста перейшов о. д-р С. Кнап, дотеперішній настоятель церкви св. Івана Хрестителя по західній стороні Дітройту, де парохом на його місце став о. М. Бохневич, який переїхав з Пенсилвенії з Форд - Сіті. Ті зміни останнього часу прикували особливу увагу католиків — українців до своїх церков. Так як відхід Преосв. Кир Йосифа, якому парохія завдячує м. ін. помітну розбудову свого майна, викликав великий сум, так знову ж поява о. д-ра Кнапа на пості пароха „висушила сльози прощання". Новий парох добре відомий з своєї прикладної душпастирської діяльности. Всі впевнені, що о. Бохневич виявить себе гідним наслідником о. Кнапа. Значення оо. парохів виходить поза межі чисто-церковних справ. Воно пов'язане теж багатьома нитками з різними секторами громадського життя американських українців.

СУМА ПРИДБАЛА ВЛАСНИЙ БУДИНОК

З правдивою присмністю оглядали ми великий будинок на розі вулиць Конант і Евелайн, що його закупила Спілка Української Молоді Америки, докладніше спеціяльно оснований Український Національний Клюб „Орлик", як безприбуткова організація. Після розглянення різних будинків, рішення впало на купівлю старшого, але кам'яного і гарного дому Лицарів Колюмба. Корисне його положення, добра слава серед клієнтелі і не дорога ціна — ось що вплинуло на схвалення саме цього проєкту. Повна ціна будинку становить 48 тисяч долярів, з чого 21,000 готівкою. Цю останню роздобуто досить швидко, розпродуючи 50-долярові „шери", що їх купили не тільки сумівці, але й інші громадяни.

В будинку є велика заля з невеличкою сценою (малий мінус!) і ще одна, заля на долині, пов'язана з покищо нечинною „барою". Від фронту є дві кімнати, мала верхня — велика, а над сценою неготові до вжитку, але придатні після викінчення теж дві кімнати. Переведено вже ремонт нутра будинку, головно долішньої залі. Заслуговує на увагу те, що ремонт виконали безкоштовно (праця!) сумівці. Головно заслужились у тому пп. Петращук, Гарасимів, Харів, Березовський, Сувірко, а в грошових справах: пп. Лось, інж. Панчак, Репета і Никольчук. Голова нової управи, О. Бойко, вибраний 30 грудня 1956 р., дивиться (як нас інформують) дуже оптимістично в майбутнє. Вечір з приводу посвячення будинку і Маланка, як теж клієнти, що досі піднаймали залю, дали вже поважний прихід, так, що нема причини тривожитись сплатою решти грошей за будинок. До того виринув плян, щоб сумівці, які мають на ощадностях готівку, стали кредиторами з користю щодо відсотків для обох сторін, і це дасть змогу сплатити відразу решту ціни.

НОВІ ПІДПРИЄМЦІ І ПРОФЕСІОНАЛІСТИ

Недавно відбулось посвячення нової Аптеки, якої власником є магістер фармації п. Б. Крук. Аптека (Санітас Фармаси) міститься при головній артерії сх. Дітройту (Гемтремку), 11822 Джозеф Кампу. Акту посвячення в приявності гостей - громадян доконав о. д-р Кнапп, побажавши новій господ. станиці щастя і успіхів. — П. Б. Крук мав уже впродовж пів року власну аптеку в іншій частині міста, але задля недуги мусів її зліквідувати. В розмові з підписаним він заповів, що поставив собі завданням приєднати клієнтелю солідною обслугою, зокрема поміркованими цінами. — Кілька домів вище нової аптеки відчинила тепер дентистичне заведення д-р Валентина Савчук. Вона покінчила студії в Ерлянгені (Німеччина) і вдруге в Ен-Арбор (Міш., ЗДА), як перша з нових імігрантів - українців. Це вже другий дентист при Дж. Кампу. (Перший — д-р В. Стасів вийшов з кругів роджених в Америці українців). — Занотовуємо ще дві наші господарські станиці, що постали в останньому часі. Це: споживча крамниця (маркет) пп. Романа і Евгенії Будзяків при 5505 Прескот (ріг Бафало) і бензинова станція п. Макольондри на розі Тровбрідж і Конат. — Тих кілька найновіших фактів є гідним похвали прояви бажання нових наших поселенців усамостійнитися господарсько. Можна сподіватись, що постійний зріст наших торгівельних станиць і числа наших професіоналістів допоможе оживити діяльність недавно основаного Союзу У. Купців і Підприємців, очоленого пп. Цимбалом і д-ром Квітковським.

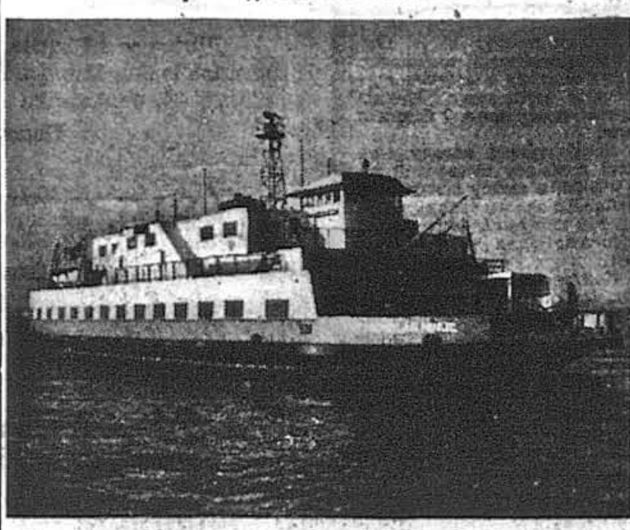
„САМОПОМІЧ" І „САМОПОМІЧ"

Так. Це не помилка друку. Є дві „Самопомочі". Одна — Кредитова Спілка, яка скінчила тепер рахунковий рік, виказуючи в свому білянсі 853,360 долярів у вкладках і 740,000 долярів на позичках. Друга — це куди старша установа. Вона зробила чимало доброго для новоприбулих, була у початках їх центром, а далі — спонзором двох преважних станиць: школи українознавства і Кредит. Спілки. Кожний член цієї останньої, незалежно від того, чи гроші вкладає чи їх позичає у Спілці, мусить обов'язково буди членом Т-ва „Самопоміч". Через те призначені на 27 ц. м. річні загальні збори Кредитової Спілки попереджені будуть одногодинними зборами Т-ва „Самопоміч" для вибору нової управи.

Засадничим завданням згаданого Т-ва тепер є головно харитативна діяльність. До неї входить підтримка українців (все одно старих чи нових імігрантів!) на терені великого Дітройту (опіка, поміч, інформація, відвідини в шпиталях), як теж залишенців в Европі. Рівно рік тому в акції „Кер-пакетів" для Европи „Самопоміч" — Дітройт висунулась на перше місце, зібравши впродовж 1 тижня близько 1,000 дол. Чи не корисна це робота? Але її треба продовжувати!

В. Несторович.

Порон „Микола Миньо"



Названий іменем рядовика Армії З'єдинених Держав відзначеного по смерті Почесною Конґресовою Медалею, Миколи Миня, великий порон був урухомлений при врочистій церемонії біля Ґовернор Айленд в четвер, 10 січня. Церемонія розпочалась точно о год. 10 ранку. Пів години скорше військова оркестра розпочала концерт. Всією церемонією керував лейтенант-генерал Геррен. На початку провів молитву військовий капелян, другий же капелян так само закінчив молитвою урочистість. Крім ген. Геррена промовляв комішенер О'Коннор, як представник мейора Ню Йорку Вагнера. Порон „хрестила" сестра покійного героя, п-ні Анна Жмит, а його брат — Михайло відслонив таблицю, на якій вигравіроване ім'я Миколи Миня.

Порон куди більший звичайних кораблів до переправи між певними місцевостями відділеними водою. Він помістить 1,100 осіб і до 30 авт. Буде курсувати постійно між Беттері Плейс і Ґовернор'с Айленд; цей острів є у вжитку американської армії і поміщує, крім постійної залоги, різні військові урядові канцелярії.

Кому з наших молодих вояків чи цивілів доведеться коли побувати на Ґовернор'с Айленд, вони будуть переправлятись туди власне пороном названим іменем Миколи Миня, про якого вже була згадка в „Юкрейніен Віклі" з 12 січня ц. р. (Давніш були згадки про Миколу Миня у „Свободі").

Міську управу Картерету репрезентував п. Волтер Салливен, її президент і заступник мейора Едварда Долена. Українську парафію Св. Димитрія репрезентували — о. Іван Гундяк, парох, Володимир Вадяк, предсідник, і Степан Стек (обидва миряни це бувші командири місцевої стійки Американського Леґіону). Зокрема від Амер. Леґіону був відпоручник в особі Ф. Томчука.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Гейвен, Конн.

Вечір колядок і щедрівок.

9. XII. м. р. пережила українська громада м. Ню Гейвену один з кращих вечорів. Це Відд. СУА давав свою імпрезу. „Вечір Колядок і Щедрівок".

Голова Відд. СУА п. Олена Ґіна привітала присутніх гостей, а відтак культ. освітна реф. п. Марія Бурбела Гижа змістово і поетично змалювала святовечірні звичаї на Україні.

В слідуючій точці ангелята возвіщають співом Рождество Христове. Це були три маленькі дівчатка М. Кизик, А. Гижа та С. Креховецька.

Замітним був виступ жіночого хору СУА з 10-тьма найкращими українськими колядками, переплітаними „віншуваннями" С. Антоняк і О. Горечко. Диригував дир. Сорока, супроводила при фортепіяні О. Томоруґ.

Оригінальною точкою було тріо „Не плач Рахиле". На сцені оточена ангелами клячить закам'яніла з болю Рахиль, (п. Креховецька), а звіддалі лунає спів п. Романа Гижого і Осипа Бурбели „Не плач Рахиле". Супроводив їм при грі на фортепіяні М. Б. Гижа. Ця точка викликала велике захоплення у слухачів.

Відтак бачили ми сценку „Святвечір у вдовиці". П. Леся Кизик зворушливо рецитує мелопрозу про Св. Вечір материвдовиці, котрої син поляг у бою за батьківщину. Цілу дію переживає і віддає мімікою п. Ірина Телюк. Обі виконали свої ролі з чуттям.

В слідуючій точці бачили ми „Вертеп" з народженням Ісусом і таємничі лиця хористок, котрі зі свічками в руках і з піснею „Тиха Ніч" звеличали Рождество Христове.

Опісля п. Ю. Бурбела і п. О. Щигол читали 2. Главу з св. Луки.

На закінчення хор відспівав „Бог Предвічний".

Виступ в Клюбі Дочок Америк. Революції

10. XII. Відд. СУА виступив із своєю програмою в Клюбі „Дочок Американської Революції" на їх передсвятичних ширших сходинах, на котрі одержав спеціяльне запрошення.

Програму започаткувала п. М. Б. Гижа. Предложила велику мапу України, до котрої дала географічні і історичні пояснення.

Відтак висвітлено фільми української ноші. Виступили також пані в українських та в модерних сукнях, прикрашених українськими вишивками. Пояснення давала п. М. Б. Гижа. П. Олена Ґіна розказала про звичаї Св. Вечора на Україні. На закінчення виступив хор з колядками. Наші американські приятелі були захоплені програмою.

Роковини І. Франка.

При цій нагоді слід згадати що хор СУА виступив 10. XI на Роковинах І. Франка, які влаштувала орг. ОЧСУ. Одною з кращих точок цього Вечора був сольовий виступ п. Марії Бурбели Гижої, яка з глибоким чуттям при власнім акомпаніяменті відспівала пісню до слів Івана Франка „На ріці Вавилонській". Пісня ця, наскрізь оригінальна і великої музичної вартости, — це власна композиція п. М. Б. Гижої.

О. Т.

УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ НА ВИСТАВІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ ДРУКІВ У ВАШИНГТОНІ

З нагоди річних конвенцій американських і канадійських славістів у днях 28-30 грудня м. р. відбулася виставка нових видань із ділянки літератури й мовознавства в Конгресовій Бібліотеці у Вашингтоні. Вистава приміщувалася в „Слов'янській Кімнаті" бібліотеки. Побіч інших книжок виставлено в окремому відділі нові публікації з підсовєтської України, а теж деякі еміграційні видання, напр., мовознавців Шереха, Рудницького й ін. Вистава пройшла з повним успіхом і її оглянуло багато учасників з'їзду славістів.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 21.

	Передплата	Пожертва	Разом
Н. Боднар, Питсбурґ	4.00	10.00	
Д. Миськів, Шикаґо	4.00	5.00	
Р. Колодій, Трой	4.00	2.00	
М. Кобилянський, Ню Йорк	4.00	2.00	
Р. Голод, Шикаґо	4.00	2.00	
Д-р М. Кулицький, Шикаґо	4.00	2.00	
Г. Захарчук, Олифант	4.00	2.00	
Д-р Е. Стецьків, Боффало	4.00	2.00	
О. Пришляк, Гартфорд	4.00	2.00	
Н. Петрів, Филаделфія	4.00	1.00	
Г. Григорович, Бронкс	4.00	1.00	
В. Лесик, Коговс	4.00	1.00	
Р. Скочиляс, Филаделфія	4.00	1.00	
В. Гнатюк, Балтімор	4.00	1.00	
Б. Зелинський, Балтімор	4.00	1.00	
Б. Артимишин, Филаделфія	4.00	1.00	
С. Соколовський, Рачестер	4.00	1.00	
Н. Левицький, Шикаґо	4.00	1.00	
Д-р Т. Антонович, Клівленд	4.00	1.00	
П. Кіцула, Вашинґтон	4.00	1.00	
Ю. Лукацук, Патерсон	4.00	1.00	
Я. Федів, Бінґгемтон	4.00	1.00	
Д-р Б. Гук, Віллярд	4.00	1.00	
Д. Ванкевич, Клівленд	4.00	1.00	
Д-р П. Грицеляк, Шикаґо	4.00	1.00	
Д-р Я. Лебедович, Лапір	4.00	1.00	
К. Горішна, Бруклин	2.00	3.00	
І. Франко, Бронкс	3.00	2.00	
І. Шипула, Вудсайд	2.00	2.00	
С. Чернявський, Обурн	2.00	2.00	
С. Гавриляк, В. Толідо	3.00	1.00	
І. Левицький, Кентон	3.00	1.00	
Н. Головка, Рачестер	2.00	1.00	
о. В. Чекалюк, Ютика	2.00	1.00	
Е. Дражньовський, Филаделфія	1.00	2.00	
М. Лозинський, С. Бостон	1.00	2.00	
І. Юрчак, Шикаґо	1.00	1.00	
К. Морган, Бруклин	1.00	1.00	
Я. Доскач, Шикаґо	1.00	1.00	
М. Варик, Дітройт	1.00	1.00	
о. Н. Матоліх, Бронкс	1.00	1.00	
М. Соханчак, Филаделфія	1.00	1.00	
М. Хатирко, Кемден	1.00	1.00	
К. Хомин, Рачестер	1.00	1.00	
І. Витвицький, Ню Йорк	5.00		
Н. Седор, Орманд Біч	5.00		
М. Ільків, Ню Йорк	4.00		
С. Орищин, Лейквуд	4.00		
Д. Шмагала, Клівленд	4.00		
Н. Міц, Стов	4.00		
І. Беновський, Балтімор	4.00		
І. Кореневич, Солон	4.00		
Д-р В. Мантика, Пітерсбурґ	4.00		
Д-р М. Полотнянка, Лос Андж.	4.00		
М. Чайківський, Ню Гейвен	4.00		
Е. Л., Ню Йорк	4.00		
М. С. Стиселович, Ню Йорк	4.00		
Г. Лопацька, Филаделфія	4.00		
М. Паховська, Обурн	4.00		
Р. Гусаковський, Говпвел	4.00		
В. Тракало, Шикаґо	4.00		
І. Вахута, Ню Йорк	4.00		
М. Швед, Филаделфія	4.00		
М. Дрозда, Кентон	4.00		
Н. Панкевич, Ню Йорк	4.00		
М. Бак, Клівленд	4 00		
П. Кордуба, Розел	4.00		
Б. Кондра, Филаделфія	4.00		
Д-р Г. Щербатюк, Шикаґо	4.00		
Л. Стадниченко, Филаделфія	4.00		
Н. Яременко, Пасейк	4.00		
Д. Геча, Плейнфілд	4.00		
М. Дармохвал, І. Орендж	4.00		
М. Росул, Лейквуд	4.00		
М. Мотлюк, Шикаґо	4.00		
Л. Шумський, Филаделфія	4.00		
В. Ткачук, Ню Йорк	4.00		
Л. Улицька, Бруклин	4.00		
А. Харамбура, Рачестер	4.00		
С. Бемко, Бабилон	4.00		
Н. Шандровський, Тінтікум	4.00		
М. Яримович, Шикаґо	4.00		
Р. Киниш, Филаделфія	4.00		
Д. Чубатий, Гемтремк	4.00		
Н. Байко, Гемтремк	4.00		
Е. Опалюх, Шикаґо	4.00		
о. І. Чумак, Филаделфія	4.00		
С. Грабар, Перт Амбой	3.00		
М. і Д. Кульчицькі, Шикаґо	3.00		
Ю. Нагірняк, Трентон	2.00		
В. Плятош, Гартфорд	2.00		
Р. Клос, Лорейн	2.00		
Р. Гойдиш, Лонг Айленд	2.00		
Д-р Ю. Маковський, Ланкастер	2.00		
М. Мандибур, Ковтесвіл	2.00		
Ю. Вожаковський, Ньюарк	2.00		
Р. Щесняк, Дітройт	2.00		
В. Кондревич, Буртон	2.00		
В. Репета, Ірвінґтон	1.00		
М. Кінайлюк, Кліфтон	1.00		
І. Гоцинець, Филаделфія	1.00		
М. Заґурський, МекЛін	1.00		
С. Барна, Росфорд	1.00		
В. Старожитник, Ньюарк	1.00		
А. Степура, Денвер	1.00		
Д-р М. Мичковський, Порт Кл.	1.00		
М. Бойко, Шикаґо	1.00		
В. Хико, Ром	1.00		
А. Ваньо, Пасейк	1.00		
А. Сивок, Филаделфія	1.00		
І. Кінелюк, Елизабет	1.00		
М. Зідоніп, Белмар	1.00		
П. Хомин, Шикаґо	1.00		
А. Сагайдак, Флемінґтон	1.00		
В. Макара, Елизабет	1.00		
Н. Садовський, Джамейка	1.00		
І. Дзядік, Сеймор	1.00		
В. Демкичук, Филаделфія	1.00		
Проф. Е. Онацький, Арґентина		2.00	
І. Бобецький, Ню Йорк		2.00	
І. Тріщук, Рачестер		2.00	
Е. Цюпа, Шикаґо		2.00	
Т. Лехман, Ню Йорк		2.00	
Г. Трач, Константія		2.00	
І. Претика, Фар Ракавей		1.00	
М. Янопак, Глен Овкс		1.00	
Н. Гедзин, Лорейн		1.00	
Разом	$ 351.85	$ 85.00	$ 436.00
Раніше проголошено	$3,437.70	$2,765.40	$6,203.10
Разом все . . .	$3,788.70	$2,850.40	$6,639.10

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ БРУНСВІК, Н. ДЖ. — Т-во „Запорозька Січ" Відд. 353 повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 27-го січня, о год. 2-ій по пол., в залі св. Петра й Павла, 306 Somerset St. Управа закликає всіх членів обов'язково прийти, будуть крім звичайного порядку зборів, порушувані дуже важні справи. Рівночасно проситься боржників вирівняти залеглості. — Д. Демедюк, предс.; Т. Джус, кас.; П. Грабович, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Дарахівщина Відд. 275 повідомляє всіх членів, що річні і місячні збори відбудуться в суботу, 26-го січня, о год. 7-ій веч., в церковній залі при вул. Sussex і Greene Sts. Тому, що заля була зайнята 12-го і 19-го січня, збори відложено на 2 тижні пізніше. Проситься прийти і вислухати звіту уступаючого уряду і контр. комісії і вирішити багато справ для добра Т-ва і вибрати новий уряд на рік 1957. — І. Сосульський, пр.; Н. Манорек, фін. секр.; П. Паліга, кас.; І. Щуплик, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Управа Т-ва ім. Д. Вітовського, Відд. 301 повідомляє, що в неділю 27-го січня, в залі церкви св. Володимира, 2250 W. Cortez St., о год. 12:30 вполудні відбудуться річні збори. Порядок дня: Прочитання протоколу, звіт Управи й контр. комісії, уділення абсолюторії уступаючої Управи, вибір Управи та контр. комісії на 1957 рік. Намічення діяльности на 1957 р.

ОМАГА, НЕБР. — Т-во Карпати Відд. 356, повідомляє своїх членів, що загальні збори відбудуться в неділю, 27-го січня, зараз після служби Божої в церковній залі при вулиці 16-ій і Мартин. Проситься усіх членів прибути на загальні збори, буде звіт за рік праці 1956 та вибір Уряду на 1957 р. — П. Ващишин, предс.; А. Столярська, кас.; М. Депа, секр.

Чотири арабські держави проголошують свою невтральність

Каїро. — Єгипет, Савді Арабія, Сирія і Йорданія проголосили спільним комунікатом з суботи 19 ц. м., що вони не допустять, щоб опинитись в сфері впливів будь-котрої теперішньої великодержави, та що небезпеці, яка їм грозила б з-зовні, протиставиться арабський націоналізм. Ця заява прийшла у висліді зустрічі в Каїро короля Савді Арабії Савда, короля Йорданії Гуссейна, єгипетського президента Нассера й сирійського прем'єра Сабрі ель-Ассалі. На тій самій зустрічі завершено затяжні попередні переговори, в яких Єгипет, Савді Арабія і Сирія зобов'язались перейняти на себе зобов'язання щодо постійної фінансової допомоги Йорданії. За тією теперішньою умовою, названі три держави даватимуть Йорданії починаючи від 1 квітня ц. р. себто нового бюджетового року, разом по 36 мільйонів долярів допомоги, частинно готівкою, частинно доставами зброї. Безпосередньо після тієї зустрічі і окремої довгої розмови з президентом Нассером, король Савд відлетів до Італії, щоб там сісти на корабель і від'їхати до ЗДА з офіційними відвідинами. Єгипетському президентові Нассерові — коментують часописи — дуже залежало на тому, щоб перед від'їздом короля Савда заманіфестувати, що Єгипет не є відокремлений у своїй політиці „невтральности" та щоб король Савд став наче речником арабської солідарности.

ҐОМУЛКА ВИГРАВ ВИБОРИ

Варшава. — Парляментарні вибори у Польщі, які відбулись в неділю 20 ц. м., принесли поважну перемогу урядові Циранкевіча-Гомулки, бо виборці пішли масово до голосування і голосували за одинокою комуністичну листу, не скреслюючи передових комуністів, що очолювали листи в кожній виборчій окрузі. За запевнюванням закордонних журналістів, вибори відбувались без натиску поліційного і комуністично-партійного апарату. Напередодні виборів, у минулу суботу, Гомулка зробив ще останній драматичний заклик до виборців, заявивши, що „скреслиш комуністичних діячів з виборчої листи — ви скреслите Польщу з політичної мапи Европи". Внаслідку, твердять закордонні кореспонденти, — Гомулці вдалося переконати масу поляків, що тільки режим Гомулки може в теперішній ситуації врятувати Польщу від долі, що її зазнала Мадярщина. Фреквенція голосуючих була дуже висока, від 92 до 96%. По селах здебільша самі священники заraz після Богослужби йшли у проводі своєї громади до голосування. Гомулка зв'язував із цими виборами долю свого режиму, хотячи доказати Москві, що він має довір'я в народі без поліційного терору.

Американські бомбовики закінчили подорож довкола світу впродовж 45 годин

Ріверсайд, Каліфорнія. — Три американські бомбовики, так звані стратофортеці типу Б-52, дня 18-го січня закінчили подорож довкола світу без затримки впродовж 45-х годин і 19-ох мінут. Команда летунства зарядила цю першу пробну подорож довкола світу на те, щоб показати світові, що американські бомбовики можуть скинути атомові бомби на кожне місце на землі без приземлювання для доповнювання пального. Ці літаки відбули лет 24,325 миль, летячи з пересічною швидкістю по 525 миль на годину. Першу таку подорож відбули були американські машини в 1949 році. Були це бомбовики типу Б-50, які на довколасвітню подорож потребували 94-ох годин. Командант Стратегічної Повітряної Команди генерал Куртіс ЛеМей привітав переможних летунів та припняв 27-ом членам залоги цих бомбовиків Летунські Хрести за Визначну Службу. В цю подорож вибралися були п'ять бомбовиків, але один із них приземлився в Англії згідно з пляном, інший приземлився на Лабрадорі, хоч це не було в пляні, а три облетіли землю. Вони летіли понад Новофундляндією, Французьким Марокко, Савді Арабією, Цейльоном, Філліпінами і Ґуамом. На південь від Маляйського півострова мали вони „скинути" бомби. Ці бомбовики доповнювали своє пальне під час лету. Як часто вони це робили, і де це діялося, невідомо. Деякі члени залоги спали трохи під час лету, харчі приготовляли собі таки на бамбовиках. Генерал ЛеМей заявив, що відзначив їх за „їхню важку працю".

● У 1956 році почали в ЗДА будувати 1,129,000 нових мешканевих одиниць. Це вже восьмий рік, коли річно будують більше як мільйон мешканевих одиниць.

Короткі Вістки

● **В Уруґваї** бандити забарикадували дорогу, якою мав їхати еспанський амбасадор маркіз Саавердра з дружиною, і розпочали стрілянину. Маркіз відповів пострілами, і бандити втекли.

● **Досліджуючи погоду,** на Алясці розбився військовий літак WB-50, в якому згинуло 12 летунів. До залоги літака належали три капітани, два перші ляйтенанти і один другий ляйтенанти.

● **Конґресова підкомісія** пропонує, щоб справою безпеки на автострадах зайнявся федеральний уряд, бо стейти і міські управи не можуть скоординувати цієї проблеми. Окремий федеральний закон має реґулювати продукцію авт, звертаючи особливу увагу на збільшення їх безпеки.

● **У столиці Перу Лімі** відбувся поєдинок на шаблях між двома політиками Ф. Белявнде Террі і Едуардо Васон Ціснерос за образу чести. Обидва противники легко поранені.

● **Йорданський король Гуссейн** зауважив пізнім вечором в минулу п'ятницю з балькону свого палацу в Аммані, що ліванський пасажирський літак летить неправильно, маючи очевидячки якийсь дефект. Він негайно звелів освітлити летовище і сам туди поїхав. Цим він врятував літак від катастрофи. Король Гуссейн — досвідчений пілот.

В СССР переведено знову атомовий вибух

Вашинґтон. — В минулу суботу на території СССР переведено знову експериментальний вибух ядрової зброї — повідомила офіційно американська Комісія Атомової Енерґії. Вона говорить про „серію" ядрових вибухів, покликуючись на останній такий вибух з 17 листопада в мин. році. В повідомленні не сказано, чи це вибух атомової чи водневої енерґії і не означено ближче місця переведення того експерименту. Це 19-ий з черги випадок, коли про совєтські досвідні вибухи повідомили не самі Совєти, а американська Комісія Атомової Енерґії. При цій нагоді пригадують, що тільки в минулий четвер Японія зголосила офіційний внесок на терені Генеральної Асамблеї ОН, щоб заборонити або обмежити всякі дальші, експериментальні вибухи з ядровою зброєю, як небезпечні для людського життя і здоров'я.

Ще один Відділ УНС дає приклад жертвенности

Джерзі Сити. — У зв'язку з річними загальними зборами численних Відділів Українського Народного Союзу, які відбуваються ще теж і в цьому місяці, надходить багато повідомлень про замітну жертвенність цих Відділів на добрі народні цілі. Майже принципово Відділи схвалюють вплатити свою вкладку до ЗУАДК та до Народного Фонду УКК, як теж і жертвують відповідні суми на фонд дитячого журналу „Веселка" та місцеві цілі в своїх громадах. Добрий приклад жертвенности дав м. ін. 171-ий Відділ УНС, Т-во ім. Лесі Українки, в Джерзі Сити, схваливши однодушно на своїх зборах 17-го січня пожертвувати 100 долярів на будову нового місцевого Народного Дому та 100 долярів на будову нової церкви і приходства св. апп. Петра і Павла. На зборах обрано нову управу Відділу, з Марією Процик, як предс. та Стелею Раян, як секретаркою.

Збори 64. Відділу УНС в Патерсоні

Патерсон, Н. Дж. — Місцевий 64-ий Відділ Українського Народного Союзу відбув минулої суботи, 19-го січня, свої річні збори, які можна б вважати за взірцеві з уваги на їх дбайливу підготову та переведення. Все, звіти членів Управи і Контрольної Комісії Відділу, дебати над звітами та обговорення актуальних справ проходило взірцевим порядком. Про завдання УНСоюзу говорив приявний на тих зборах головний секретар п. Григорій Герман, а про українську визвольну проблему в міжнародних ускладненнях говорив директор ПАУК д-р В. Шандор. На закінчення зборів схвалено 25 долярів на народні цілі та обрано нову Кправу, до якої увійшли А. Лопушняк — предс., І. Бурний — секретар та С. Винярський — касир.

✝

Ділимося з Ріднею, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, яка наспіла із Сан Павльо, Бразилія, що 7-го грудня 1956 р., відійшла у вічність в 64. році життя

Наша Найдорожча Сестра і Тета

бл. п.

МАРІЯ З НЕСТОРОВИЧІВ УГРИН

Оставила в смутку двох синів
Ігора й Андрія з дружиною і донечкою.

Хай чужа земля буде Їй легкою!

Сестра, ГАЛИНА БУРКО з родиною
Сестра, СОФІЯ НЕСТОРОВИЧ

✝

КАТЕРИНА з ХАРІШАКІВ ПЕТРИКА

уроджена в Бориславі, вдова по Івані Петрика, упокоїлася 18-го січня ц. р. по довгій і важкій недузі.

ПАНАХИДА

відбудеться в понеділок 21-го січня в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. о год. 8-ій вечора, а похорон у вівторок, 22-го ц. м., з того ж похоронного заведення на цвинтар Кальварію.

РОДИНА

✝

Посмертні Згадки

ІВАН ШУМСЬКИЙ, член 301 Відд. УНСоюзу ім. Д. Вітовського в Шикаґо, помер 14-го грудня 1956 р., у 71 році життя. Покійний родився 6-го липня 1885 р., в селі Опліцко, пов. Радехів, Зах. Україна. Полишив у смутку дочку Анну і синів Степана та Павла. Похорон відбувся 17-го грудня із похор. заведення на цвинтар в Елмвуд Парку. — В. Н. П.!

М. Кришталь, фін. секр.

МИХАЙЛО ПАНЬЧУК, довголітній член Б-ва св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер по довгій недузі 26-го грудня 1956 року у 70 році життя. Покійний був родом з села Мукані, пов. Радехів, Зах. Україна. Полишив в глибокім смутку дружину Филипу, чотири дочки Антоніну, Марію, Анну і Ольгу, всі подружені, 12 внуків, одного правнука і сина Йосифа, який студіює в Семинарі ОО. Василія в Канаді. Похорон відбувся 29-го грудня з укр. греко-кат. церкви св. о. Миколая при участі Родини, членів Відд. 221 і приятелів. Відпроваджено на вічний спочинок на цвинтар св. о. Миколая. — В. Н. П.!

Т. Шпікула, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую шваґра: Ярослава ЯКИМА, з села Воля Кобилянська, пов. Самбір. Виїхав 1949 р. з Табору Тріер з Німеччини. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:
JOSEPH WLADYCZAK
2368 Goodson, Detroit 12, Mich.

Шукаю: Теофіль ПОПОВИЧ з Кальниць пов. Бережани. Іван БЛИЗНАК з Вацвичі (Підгора) пов. Дрогобич, прошу писати:
МАРІЯ ГОРАК,
2212 Hamilton Avenue
Baltimore 14, Md.

Пошукую мою Тітку АНАСТАЗІЮ ЛЕНЬО,
родом від Слиока, яка жила ще від першої Світової Війни в ЗДА правдоподібно в Пенсильвенії, пошукує ЙОСИФ ПАТРИЛЯК. — Хто знав би про неї або вона сама прошу писати на адресу:
JOSEPH PATRYLAK
1170 East Grand Street
Elizabeth, New Jersey

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри їдейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 3803. Рибацький трюк



Розпачаючи за харчами, Тарзан витягнув маленький медальйон і причепив його до стріли.

Він старанно бовтав ним у воді, аж поки не приплила риба, приваблена блискучим предметом.

Мавполюдина навмисно дозволила рибі оглянути медальйон, і тоді, як вона хитнула плавцями, щоб відплисти геть, із швидкістю блискавиці зловила її рукою за хвіст.